

Allmänt om Luktsmitta

Kontaminering nedan kallat "luktsmitta" innebär att ett material har bundit lukter från emissioner från annat mikrobiellt skadat material utan att materialet självt har möglat. På samma sätt kan personer som bor i mögelhus lukta mögel på grund av kontaminering eller, med andra ord, hår och kläder kan ta luktsmitta. Luktsmittat material kan även bära gifter (toxiner) från en mikrobiell skada. Toxinerna är mycket stabila och kan påverka inomhusmiljön i årtal om smittat material inte byts ut.

Sanering av luktsmittat material sker på samma sätt som sanering av material som har mögeltillväxt. *Streptomyces* och *Chaetomium* producerar Geosmin, en flyktig organisk förening med en kraftig och obehaglig lukt. Lukt av Geosmin karakteriseras som mögelhuslukter och många beskriver detta som jordkällarlukt.

Geosmin har förmågan att tränga igenom byggnadsmaterial såsom bjälklag och plast. Detta innebär att om skadan finns i kryppgrund, syll eller väggar kan lukten kännas även inomhus. Detta faktum leder ibland till missbedömning av skadans läge från besiktningsmannens sida.

Geosmin kontaminerar alla porösa material, även betong. Lättbetong används ofta i bjälklag i kryppgrund. Om kryppgrunden innehåller t ex humusmark, byggrester och fukt kan hela bjälklag av lättbetong luktsmittas. Lukten från luktsmittad lättbetong kan omöjligt tas bort på kemiskt sätt eller med ozonbehandling. Detta gäller även textilier, isolering och andra porösa material efter att en fuktskada är åtgärdad. Känsliga personer kan få besvär av typen slemhinneproblem, illamående, huvudvärk och dylikt.

Faktum är att *Streptomyces* tillsammans med andra mikrober på fuktigt underlag även på oorganiska material. *Streptomyces* tillsammans med andra mikrober finns ofta i byggnadens syll och underliggande isolering och är mycket vanligt i kryppgrunden.

Det är känt att mikrober vid låg fukthalt mår sämre och ger starkare lukt. Enbart en fukt-mätning utgör ingen god bedömningsgrund om skadan eller skadans aktivitet. Skadan kan vara torr men ändå orsaka starka lukter och besvär för personer som vistas i en luktsmittad lokal.

Luktsmittat material i byggnader skall alltid bytas ut. För att saneringsarbetet ska lyckas bör personer med erfarenhet av mikrobiella skador anlitas. Det är fel att tro att det går att ta bort orsaken till problem med mögel och lukt med hjälp av ozon, fungicidbehandling eller ökad ventilation.

PK Group

Bergsgatan 130
Box 96, 851 02 Sundsvall
Tel: +46 (0)60-12 72 40
info@pkgroup.se
www.pkgroup.se